

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-1150

21.11.2025

AIG EUROPE S.A. NUF

Reise/reisegods

Sannsynliggjort tyveri? – skjult sviksinnsigelse – fal. § 4-14.

Sikrede søkte erstatning for tap av en veske med innhold under reiseforsikringen. Vesken hadde ifølge skademeldingen forsvunnet under en flytur, og tapet ble oppdaget idet sikrede skulle gå av flyet. Sikrede hadde sist sett vesken ca. 20 min. før landing og hadde hatt vesken ved siden av seg i et tomt sete. Foretaket avsto erstatning og anførte at sikrede ikke hadde sannsynliggjort et tyveri. Sikrede var uenig og mente at vesken måtte være stjålet, da hun ikke fant vesken da hun skulle gå av flyet. Nemnda kom til at foretakets anførsel om at forsikringstilfellet ikke var sannsynliggjort i realiteten var et avslag begrunnet i at sikrede uredelig hadde brutt opplysningsplikten i skadeoppgjøret, og at avslaget dermed utløste reklamasjonsplikten i fal. § 4-14. Da avslaget ikke inneholdt noen henvisning til fal. § 8-1 fjerde ledd, og foretaket heller ikke hadde redegjort for skyldkravet på annen måte, var reklamasjonsplikten ikke oppfylt, og foretaket hadde ikke grunnlag for å avslå dekning for tyveriet.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for tyveri.

Sikredes reiseforsikring omfatter bl.a.:

- Tyveri. Med tyveri menes bort tagning av eiendeler man har i sin besittelse, jfr. Straffelovens §§ 321 og 322. At eiendeler mistes/bortkommer og senere beholdes av finneren, er ikke å anse som tyveri.

(...)

Sikrede søkte 25.3.25 om erstatning for tap av veske med innhold under reiseforsikringen med følgende forklaring i skademeldingen:

Liten håndveske ble borte ved min side under flyvning til (Y)

(...)

Dette er ikke anmeldt da jeg ikke har sett at noen har tatt vesken

Sikrede meldte samme dag hendelsen til politiet, og oppgav i anmeldelsen at hendelsen hadde skjedd mellom kl. 09:00 og 10:00:

Min lille veske var med min side under hele flyvningen legger ved flyruten her: Jeg har ikke sett noen tatt den, men må levere inn tap av veske. Så dette er kun for at det kreves at tapet av veske er meldt tapt.

Foretaket ba sikrede 3.4.25 bl.a. om å beskrive hendelsen nærmere. Sikrede svarte samme dag:

- En nærmere beskrivelse av hendelsesforløpet som førte til tapet. Jeg satt med denne vesken ved min side som beskrevet. jeg hadde 3 seter alene langt fremme i flyet.
- Var det noen vitner til hendelsen: ingen vitner til dette, jeg meldte fra til kabinpersonalet når jeg gikk av flyet for å bytte fly videre til L.

- Kan du vise til en spesiell årsak som kan settes i sammenheng med tapet.; mulig er at denne vesken er attraktiv å stjele. Men igjen jeg satt med denne ved min side hele tiden, å jeg opplevde ikke noe unormalt rundt meg.
- Hva slags tilsyn ble ført med vesken? Se overnevnte punkt jeg hadde tilsyn med denne hele tiden selv når jeg gikk på toalettet.
- Når oppdaget du tapet? Jeg oppdaget tapet kl 10 når jeg skulle gå av flyet

Foretaket stilte 8.4.25 ytterligere spørsmål om hvor sikrede hadde oppbevart håndbagasjen, og om det var slik at sikrede oppdaget tapet idet hun skulle gå av flyet. Sikrede sendte samme dag en skisse over hvor hun satt i flyet og hvor vesken var plassert. Ifølge denne skissen satt sikrede i setet nærmest midtgangen, og vesken lå plassert under armlenet mellom sikredes sete og setet i midten. Sikrede gav følgende forklaring:

Jeg så den sist når jeg tok ut mine airpods, ca 20 min før vi landet Var først naturlig å se etter den når jeg skulle ta ut airpods for å gå ut av flyet. Oppdaget det når det var naturlig å samle sammen tingene for å forlate flyet. Siden dette var det eneste jeg hadde med om bord fikk jeg først sett under stol sete i det jeg skulle gå ut ja, da konstaterte jeg at denne var borte.

Foretaket avsto kravet 10.4.25 under henvisning til at det ikke var sannsynliggjort et tyveri. Sikrede klaget på avgjørelsen og anførte at vesken med all sannsynlighet ble stjålet på flyet. Foretaket fant ikke grunnlag for å endre sitt standpunkt.

Sikrede krever erstatning for tapet av vesken med innhold og anfører at vesken ble stjålet.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at sikrede ikke har sannsynliggjort at vesken ble stjålet.

Sikrede kan ikke forklare hvordan eller når tapet kan ha skjedd. Sikrede har ikke observert et tyveri og kan ikke vise til en plausibel forklaring på hvordan et tyveri kan ha skjedd uten at hun merket det. Det må på generelt grunnlag anses mindre sannsynlig med ubemerkede tyverier i situasjoner der sikrede og andre passasjerer sitter «låst» inne på et fly uten at en tyv lett kan komme seg unna og uten at noen reagerer. Det foreligger ingen rapport som tilsier at sikrede har meldt tyveriet til de ansatte i flyet.

Det fremstår å være flere mulige alternativer til tyveri, hvilket innebærer at sikredes bevisbyrde ikke er oppfylt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på erstatning for tyveri av veske under reiseforsikringen.

Sikredes reiseforsikring dekker ifølge vilkårenes pkt. 10.2 bl.a. tap som følge av «tyveri». Begrepet «tyveri» defineres slik:

Med tyveri menes bort tagging av eiendeler man har i sin besittelse, jf. Straffelovens §§ 321 og 322. At eiendeler mistes/bortkommer og senere beholdes av finneren, er ikke å anse som tyveri.

Sikrede har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle, jf. Rt. 2002 s. 1517. Langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at et tyveri må kunne dokumenteres ved at sikrede kan tidfeste tyveriet innenfor en rimelig tidsramme og vise til en hendelse hvor tyveri er sannsynlig, jf. bl.a. FinKN 2019-445 og 2018-908. Det er altså ikke nok med et mer eller mindre avgrenset tidsrom; «sikrede må også kunne vise til en hendelse eller situasjon hvor tyveri fremstår som mer enn 50 % sannsynlig», jf. FinKN 2024-177.

Sikrede forklarte i skademeldingen at vesken «ble borte ved min side» under flyvningen. I politianmeldelsen levert samme dag, gir sikrede en tilsvarende forklaring, og opplyser at hun «ikke har sett noen tatt den, men må levere inn tap av veske. Så dette er kun for at det kreves at tapet

av veske er meldt tapt».

Sikrede opplyste videre 8.4.25 på spørsmål fra foretaket at hun sist så vesken «ca 20 min før vi landet», og at hun så under stolsetet idet hun skulle gå uten å finne vesken. Sikrede forklarer samme dag at hun «(...) tenker det også er sannsynlig at denne kan ha blitt dratt ut imellom mitt sete og det jeg satt ved siden av». Disse forklaringene fremstår som en utdypelse av hendelsesforløpet.

Sikrede har ikke kunnet vise til en konkret hendelse hvor tyveriet har skjedd slik det normalt kreves etter nemndspraksis. Vesken ble ifølge hennes forklaring borte mens den var plassert i setet ved siden av henne i flyet. I en slik situasjon er det svært begrenset med alternativer for hvordan vesken kan ha forsvunnet. Sikrede satt med airpods og hadde oppmerksomheten rettet mot noe annet, og nemnda kan ikke se noen annen naturlig forklaring på at vesken ble borte enn at den ble stjålet.

Foretaket viser til at sikrede ikke har sannsynliggjort et tyveri, og at det fremstår lite trolig at noen skulle ha klart å stjele vesken på flyet uten at sikrede oppdaget dette. Videre viser foretaket til at det ikke foreligger en rapport som bekrefter at tapet ble meldt til de ansatte ombord på flyet.

Når det ikke er andre alternativer til at vesken ble borte enn tyveri, vil en anførsel om at tyveri ikke er dokumentert i realiteten være en anførsel om at sikrede gir gal forklaring. Dette er en anførsel om at sikrede uredelig har brutt redegjøringsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Høyesterett la i Rt. 2002 s. 1517 til grunn at reklamasjonsreglene i fal. § 4-14 også kommer til anvendelse i de situasjonene hvor foretaket anfører at det ikke er sannsynliggjort et forsikringstilfelle, når det i realiteten ikke finnes noen annen forklaring enn svik:

Partene er enige om at det i denne saken ikke er noe annet alternativ til tyveri enn svik. Forholdet skiller seg dermed fra situasjoner der skaden eller tapet kan være oppstått på flere måter – eksempelvis kan en gjenstand som blir meldt stjålet på reise, i realiteten være mistet, skader på bygninger kan ha mange årsaker, hvorav noen dekkes av forsikringen, andre ikke.

Når det ikke er noen realitetsforskjell mellom en situasjon der selskapet påberoper svik, og der det nøyer seg med å anføre at det ikke foreligger et forsikringstilfelle, er det ikke lett å se at reklamasjonsplikten bør være forskjellig. Det er riktignok slik, som selskapet har påpekt, at forsikringskunder i så fall ville stå i en noe ulik stilling ved mistanke om svik, alt etter som den skade eller det tap de krever dekket, kan ha én eller flere årsaker. Men der tapet kan ha flere årsaker, vil ikke en anførsel om at et forsikringstilfelle ikke er sannsynliggjort, være belastende på samme måte som der det eneste alternativet er svik.

Selskapets innsigelse går i realiteten ut på at A har hatt en finger med i spillet da bilen ble borttatt. En innsigelse med slikt innhold vil, når den er uttrykkelig uttalt, utløse selskapets reklamasjonsplikt etter fal. § 4-14, hvis innsigelsen enten går ut på svik eller på forsettlig fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9. Hvis det skulle gjelde noe annet når en slik innsigelse i stedet knyttes til at det ikke foreligger et forsikringstilfelle, vil det innebære en forskjell mellom ulike situasjoner som neppe vil virke forståelig for folk flest.

Høyesteretts avgjørelse er fulgt opp i nemndspraksis, jf. blant annet FinKN 2015-055 og 2019-411.

I FinKN 2023-412, jf. også FinKN-2023-413, tolker nemnda Rt. 2002 s. 1517 slik at hvis det er en alternativ forklaring til sikredes forklaring, vil en påstand om manglende dokumentasjon ikke være en skjult sviksinnsigelse. I den aktuelle saken kan nemnda ikke se noen alternativ forklaring til sikredes enn at hennes forklaring er gal. Foretakets anførsel om at forsikringstilfellet ikke er sannsynliggjort fremstår derfor i realiteten som et avslag begrunnet i at sikrede uredelig har brutt opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Avslaget utløser dermed reklamasjonsplikten i fal. § 4-14.

Foretaket plikter etter fal. § 4-14 blant annet å gi beskjed om sitt «standpunkt». Langvarig nemndspraksis, bl.a. **FinKN 2018-316**, har lagt til grunn at dette innebærer at:

(...) avslaget må begrunnes på en slik måte at sikrede får tilstrekkelig informasjon til at han skjønner hvilke innsigelser selskapet vil påberope seg og dermed hva hans klage til nemndene kan angå, sml. også Ot.prp. nr. 49 (1988-1989) s. 71-72, som forutsetter at selskapet skal gi beskjed om grunnlaget for sin avgjørelse. Hensikten er at sikrede skal gis tilstrekkelig informasjon til å sikre bevis i forhold til selskapets anførsler.

Avslaget inneholder ingen henvisning til fal. § 8-1 fjerde ledd. Foretaket redegjør heller ikke for skyldkravet på annen måte. Reklamasjonsplikten i fal. § 4-14 er derfor ikke oppfylt.

Foretaket har etter dette ikke grunnlag for å avslå dekning for tyveriet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).